

p. 3011 nstka

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04; 29-35-69

Telefon dyżurny: 21-34-34

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telex: 816-436

BS/145/56/90

FREKWENCJA I PREFERENCJE WYBORCZE

Na podstawie deklaracji mieszkańców województwa
warszawskiego i poznańskiego

Komunikat z badań

Warszawa, maj 1990 r.

W kolejnym komunikacie przedstawiamy wyniki sondażu przeprowadzonego w województwie warszawskim i poznańskim¹, dotyczące deklarowanej gotowości uczestniczenia w wyborach samorządowych i przewidywanych preferencji politycznych w głosowaniu. Odnotowano stosunkowo niską gotowość udziału w wyborach i znaczny stopień niezdecydowania. Więcej osób deklarowało swój udział w sytuacji, gdyby wybory odbyły się w najbliższą (w chwili badania) niedzielę, tzn. 13 maja (tabela 1 i 2).

Tabela 1

w procentach

Czy zamierzasz osobiście głosować w wyborach samorządowych?	Województwa:	
	warszawskie	poznańskie
Na pewno będę głosował(a)	39,6	38,6
Jeszcze nie wiem, nie jestem zdecydowany(a)	47,7	45,1
Na pewno nie wezmę udziału w wyborach	11,6	15,8

Tabela 2

Gdyby wybory samorządowe odbyły się w najbliższą niedzielę, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?	Województwa:	
	warszawskie	poznańskie
Zdecydowanie tak	28,8	27,3
Raczej tak	30,6	30,8
Raczej nie	14,4	16,0
Zdecydowanie nie	9,1	9,3
Trudno powiedzieć	17,2	16,0

Deklaracje udziału w terminie hipotetycznym (wcześniejszym) i rzeczywistym pozwoliły wyodrębnić następujące stopnie gotowości.

---

¹ "Sprawy Polski i Polaków" (4) - badanie przeprowadzone w dniach 4-14 maja na próbach udziałowych dorosłej ludności województw warszawskiego (N=396 osób) i poznańskiego (N=399 osób).

1. PEWNY UDZIAŁ

Na pewno wezmą udział i wzięliby w najbliższą niedzielę:

34,9% (warszawskie)

34,4% (poznańskie)

2. PRAWDOPODOBNY UDZIAŁ

Niezdecydowani, czy wezmą udział, ale w najbliższą niedzielę głosowaliby:

21,7% (warszawskie)

21,0% (poznańskie)

3. PEWNA ABSENCJA

Na pewno nie wezmą udziału i nie głosowaliby w najbliższą niedzielę:

8,7% (warszawskie)

11,6% (poznańskie)

4. PRAWDOPODOBNA ABSENCJA

Niezdecydowani, czy wezmą udział, a w najbliższą niedzielę nie głosowaliby:

12,5% (warszawskie)

12,4% (poznańskie)

5. BRAK ZDECYDOWANIA

Niezdecydowani, czy wezmą udział i trudno powiedzieć, czy głosowaliby w najbliższą niedzielę:

14,0% (warszawskie)

12,2% (poznańskie)

6. POZOSTAŁE ODPOWIEDZI

Odpowiedzi losowe, niespójne itp.

Analiza wyodrębnionych stopni gotowości udziału w wyborach pozwala stwierdzić:

• brak różnic między deklarującymi gotowość w województwie warszawskim i poznańskim;

- stosunkowo wysoki odsetek wahających się przy przewadze prawdopodobnego udziału nad prawdopodobną absencją;
- niską bezwzględnie pewną absencję.

W związku z tym wydaje się, że decyzje o uczestniczeniu w wyborach lub niebraniu udziału podejmowane będą w ostatniej chwili. Najważniejszy zatem będzie ostatni tydzień przed wyborami, a więc to, co się będzie działo w kraju, w gminie, kto i jak będzie zachęcał do głosowania. Jeśli nie wystąpią w tym ostatnim, znaczącym okresie niekorzystne zjawiska, należy spodziewać się udziału w głosowaniu około połowy elektoratu w przebadanych dwóch województwach.

Deklarowane preferencje polityczne wskazują na znaczną przewagę poparcia dla koalicji Komitetów Obywatelskich i NSZZ "Solidarność" nad pozostałymi ugrupowaniami politycznymi (tabela 3 i 4). Ciekawe, że w obydwu województwach preferencje polityczne nie wpływają na gotowość uczestniczenia w wyborach. Deklaruje ją zbliżony odsetek osób popierających "Solidarność", jak i tych, którzy opowiadają się za innymi partiami lub ugrupowaniami (tabela 5 i 6).

Tabela 3

w procentach

Deklaracje udziału w wyborach	Za jaką partią lub koalicją opowiedział(a)by się Pan(i) najchętniej?			
	Warszawskie Porozumienie Komitetów Obywatelskich "Solidarność"	pozostałe koalicje, partie lub ugrupowania	na żadną z wymienionych	jeszcze nie wiem, nie jestem zdecydowany(a)
Na pewno będę głosował(a)	44,9	42,0	40,9	34,5
Jeszcze nie wiem, nie jestem zdecydowany(a)	46,9	47,0	27,3	56,3
Na pewno nie wezmę udziału w wyborach	8,2	11,0	31,8	9,2

Tabela 4

w procentach

Deklaracje udziału w wyborach	Za jaką partią lub koalicją opowiedział(a)by się Pan(i) najchętniej?			
	koalicja zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" z Wojewódzkim Komitetem Obywatelskim w Poznaniu	pozostałe koalicje, partie lub ugrupowania	na żądanie z wymiennych	jeszcze nie wiem, nie jestem zdecydowany(a)
Na pewno będę głosował(a)	51,5	48,3	20,0	30,5
Jeszcze nie wiem, nie jestem zdecydowany(a)	36,4	43,9	30,9	55,5
Na pewno nie wezmę udziału w wyborach	12,1	7,8	49,1	14,1

Zatem na dwa tygodnie przed wyborami istniał duży stopień niezdecydowania zarówno co do uczestnictwa w wyborach, jak i głosowania na poszczególnych kandydatów.

Tabela 5 (dotyczy województwa warszawskiego)

w procentach

Koalicje, partie i ugrupowania polityczne	Na którą partię lub koalicję głosował(a)by Pan(i) <i>najchętniej</i>	
	najchętniej	w drugiej kolejności ^a
Warszawskie Porozumienie Komitetów Obywatelskich "Solidarność"	25,0	8,0
Polska Partia Socjalistyczna	2,3	9,9
Konfederacja Polski Niepodległej	3,8	5,2
Stowarzyszenie PAX	1,3	4,2
Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	1,3	2,4
Unia Chrześcijańsko-Społeczna	0,8	0,9
Polski Związek Katolicko-Społeczny	1,3	0,9
Polskie Stronnictwo Ludowe "Solidarność"	1,5	2,8
Polskie Stronnictwo Ludowe "Odrodzenie"	0,5	2,8
Polskie Stronnictwo Ludowe	2,0	1,9
Socjaldemokracja Rzeczpospolitej Polskiej	1,8	2,8
Związek Harcerstwa Polskiego	0,5	1,9
Stronnictwo Pracy	1,0	3,8
Partia Konserwatywna	1,3	2,4
Komitet Obywatelski Prywatnych Przedsiębiorców i Wolnych Zawodów	2,5	2,4
Zrzeszenie Właścicieli Nieruchomości	0,3	2,4
Stronnictwo Narodowe	1,0	4,7
Stronnictwo Demokratyczne	2,5	5,7
Na żadną z nich	11,1	19,3
Jeszcze nie wiem, nie jestem zdecydowany(a)	36,4	15,6

^a Pytania o głosowanie w drugiej kolejności nie zadawano tym, którzy odpowiedzieli na pierwsze pytanie "na żadną z nich" i "jeszcze nie wiem, nie jestem zdecydowany(a)".

Tabela 6 (dotyczy województwa poznańskiego)

w procentach

Koalicje, partie i ugrupowania polityczne	Na którą partię lub koalicję głosował(a)by Pan(i) najchętniej	
	najchętniej	w drugiej kolejności ^a
<u>Koalicje:</u>		
Chrześcijański Blok Prawicy	8,3	9,1
- Konfederacja Polski Niepodległej		
- Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe		
- Unia Polityki Realnej		
Koalicja Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" z Wojewódzkim Komitetem Obywatelskim w Poznaniu	22,3	7,3
Poznańskie Porozumienie Wyborcze "Solidarność i Niepodległość"	3,0	15,1
- Liberalno-Demokratyczna Partia "Niepodległość"		
- Klub Polityczny "Wolni i Solidarni"		
- "Solidarność Walcząca"		
Polskie Stronnictwo Ludowe ze Stronnictwem Narodowym	5,0	7,3
Polskie Stronnictwo Ludowe ze Związkiem Młodzieży Wiejskiej "Wici"	1,0	3,2
<u>Samodzielne partie i ugrupowania:</u>		
Polska Partia Socjalistyczna	1,5	0,9
Socjaldemokracja Rzeczypospolitej Polskiej	2,5	4,1
Wielkopolska Unia Socjaldemokratyczna	2,0	4,1
Stronnictwo Demokratyczne	2,0	4,1
Chrześcijańsko-Demokratyczne Stronnictwo Pracy	0,8	1,4
Stowarzyszenie "PAX"	0,5	1,8
Unia Chrześcijańsko-Społeczna	0,0	2,3
Polski Związek Katolicko-Społeczny	1,0	1,8
Polska Partia Gospodarcza	0,5	0,5
Klub Polityczny "Sierpień '80"	0,3	1,8
Wojewódzkie Porozumienie Związków Zawodowych	1,0	1,8
Wojewódzki Związek Kółek i Organizacji Rolniczych	0,3	1,8
Liga Kobiet Polskich	1,8	0,9
Związek Socjalistycznej Młodzieży Polskiej	0,3	0,5
Na żadną z nich	13,8	13,7
Jeszcze nie wiem, nie jestem zdecydowany(a)	32,1	16,4

^a Pytania o głosowanie w drugiej kolejności nie zadawano tym, którzy odpowiedzieli na pierwsze pytanie "na żadną z nich" i "jeszcze nie wiem, nie jestem zdecydowany(a)".